

Aurdal renseanlegg. Notat om naturmangfold. Kistefos Skogtjenester as. Notat nr. 2023 - 37.

1. Bakgrunn

Kistefos Skogtjenester AS v/Geir Høitomt har gjennomført 2 befaringer i området for mulig tomt for renseanlegg ved Aurdalsfjorden i Nord-Aurdal kommune i 2023. Feltarbeidet er utført på oppdrag fra Nord-Aurdal kommune, og i samarbeid med Norconsult.

Befaringene er gjennomført 31.01 (sammen med Mina Synøve Blom Haaverstad) og 23.05 (sammen med Mina Synøve Blom Haaverstad og Erik Dajani).

Befaringen i januar foregikk på snøføre og hadde som hensikt å få et første innblikk i terreng og artsmangfold, mens befaringen i mai hadde fokus på artsregistrering og foregikk under gode felt- og værforhold.

2. Områdebeskrivelse

Det undersøkte området er avgrenset på **figur 1**, og omfatter et areal på sør-vestsida av Begna sør for Sundvoll. Det undersøkte området avgrenses av Liagrendvegen i vest og Begna i øst, mot nord avgrenses området av ei markert vik i Begna og mot et furubevokst høgdedrag i sør. Det undersøkte området dekker ca. 90 dekar.

Undersøkelsesområdet ligger nær Begna naturreservat (i øst) og Liaberget naturreservat (i sør-vest).

Retten på motsatt side av Liagrendvegen ligger et anlegg for motorsport (Sundvold motorbane).

Figur 1. Undersøkellesområdet på sør-vestsida av Begna ved Sundvoll i Nord-Aurdal kommune.

Undersøkellesområdet er dominert av furuskog (i hovedsak bærlyngskog), med innslag av gran og boreale lauvtrær i forsenkinger og bekkedrag. Skogen er hogstpåvirket og ikke spesiell gammel (hovedsakelig hogstklasse III - V). Skogen inneholder lite gadd og læger, og mangler også innslag av gamle trær. Beliggenheten langs Begna bidrar imidlertid til nokså høy luftfuktighet. Nokså sentralt i undersøkellesområdet ligger et utgrøftet tjern med tilgrensende fuktskog (som er sterkt redusert som følge av grøftingen).

Figur 2. Fra undersøkellesområdet, furudominert skog med skog i hogstklasse IV - V. Planlagt tomte plassering er nede på det flatere partiet bak i bildet. Foto: GH 23.05.2023.

Kontoradresse
Storgt 58
2870 DOKKA

Telefon
99249948

E-post
geir@kistefos-skog.no

Bankgiro
1594.2946497

Org.nr.
980 878 376

3. Resultater

Det undersøkte arealet ligger i «kjerneområdet» for mjuktjafs (VU) i Valdres, og arten ble derfor spesielt ettersøkt under feltarbeidet. Mjuktjafs ble funnet nokså spredt i undersøkelsesområdet (6 funn), og de påviste vokseplassene er vist på **figur 3**. Karakteristisk for arten i undersøkelsesområdet er at den fortrinnsvis vokser på seintvoksende undertrykt gran i furudominert skog (**figur 4**).

Det ble også funnet sparsomt med gubbeskjegg (NT), sprikeskjegg (NT) og granseterlav (NT) i området.

Figur 3. Funnsteder (n=6) for mjuktjafs (VU) i undersøkelsesområdet.

Figur 4. Mjuktjafs (VU) i undersøkelsesområdet. Karakteristisk vokseplass på undertrykt, seintvoksende gran. Foto: GH 23.05.2023.

Av karplanter forekommer vanlig arter som bl.a. gjøksyre, gullris, skogstorkenebb, linnea og bekkeblom. Det ble søkt etter potensielle vokseplasser for huldreblom (VU) siden arten vokser i begge de nærliggende naturreservatene. Det ble i imidlertid ikke funnet slike aktuelle vokseplasser i tilknytning til undersøkelsesområdet.

Av fugl ble kun ordinære arter påvist, eksempelvis nevnes svartspett, toppmeis, bokfink, rødvingetrost og stokkand. Det ble søkt etter hønsehaukreir i området (egnet hekkeområde), men arten ble ikke påvist. Begnavassdraget er et viktig overvintringsområde for vannfugl, dvs. bl.a. fossefall, sangsvane, kvinand, stokkand og stokkand. Denne viktige funksjonen (regionalt - nasjonalt viktig) vurderes imidlertid ikke å bli berørt av den skisserte utbyggingen.

Av fremmede arter ble det foruten spredt forekomst av rødhyll (SE), gjort funn av hagelupin (SE) i en gammel traktorveg i undersøkelsesområdet (**figur 5** og **figur 6**). Forekomsten var liten (ca. 5 m²), og var trolig nokså nyetablert. Hagelupin vil ha stort spredningspotensiale i forbindelse med en eventuell utbygging.

Figur 5. Funnsted for hagelupin (SE) i undersøkelsesområdet.

Figur 6. Hagelupin (SE) i gammel traktorveg i undersøkelsesområdet. Foto: GH 23.05.2023.

4. Forslag til avbøtende tiltak

Selve utbyggingsområdet er tenkt plassert på et flatt parti nær Liagrendvegen (**figur 7**). Dette gjør av behovet for terrenginngrep er relativt lite. Selve utbyggingsområdet består dessuten av ungskog (hogstklasse II) og har slik sett lite potensiale som vokseplass for f.eks. mjuktjafs (VU). Ved en eventuell utbygging er den skisserte plasseringen å foretrekke av hensyn til naturmangfold.

Figur 7. Skissert plassering av rensanlegg er på det flate partiet til venstre i bildet (inn mot Liagrendvegen). Dette delområdet inneholder yngre skog i hogstklasse II. Foto: GH 23.05.2023.

- Den eksisterende kantsona mot furuhaugen i sør-øst beholdes intakt (urørt). Denne sona består av glissen granskog med kvistrike trær.

-Alle forekomster av mjuktjafs (VU) må sikres mot skade. Dette innebærer bl.a. merking av vokseplasser ved eventuelle behov for trefelling eller lignende nær funnstedene. Når endelig valg av grøftetrase er gjort må arten ettersøkes langs denne og vokseplasser nær ryddegata merkes.

-Det bør vurderes å samle ledninger for innløp og utløp i samme grøftetrase. Dette vil redusere behovet for graving, noe som er positivt både for naturmangfold og klimagassutslipp.

-I forkant av utbyggingen må forekomsten av hagelupin (SE) totalbekjempes for å unngå spredning i anleggsperioden.

-Den utgrøftede dammen/fuktområdet (**figur 8**) bør restaureres ved å tette det kunstig anlagte utløpet. Dammen vil være potensielt leveområde for amfibier (f.eks. buttsnutefrosk og småsalamander).

Figur 8. Grøftepåvirket dam sentralt i undersøkelsesområdet. Restaurering (tetting av gravd utløp) av dammen bør vurderes. Foto: GH 23.05.2023.

Dokka 03.07.2023

Geir Høitomt

Kontoradresse
Storgt 58
2870 DOKKA

Telefon
99249948

E-post
geir@kistefos-skog.no

Bankgiro
1594.2946497

Org.nr.
980 878 376